

In Nederland leeft niet altijd het besef dat er ook MAVO- en HAVO/VWO-scholen zijn in de overzeese gebiedsdelen van het Koninkrijk der Nederlanden. Op deze scholen worden dezelfde CSE's afgenomen als in Nederland. Ook deze scholen zijn genoodzaakt zich bezig te houden met veranderingen Hoe de dagelijkse schoolpraktijk er op Curaçao uitziet, leest u in een persoonlijke notitie van **Dédé de Haan**.

Brief uit Curaçao

In augustus/september heeft u in de krant kunnen lezen dat er een record aantal docenten naar Curaçao is afgereisd om daar les te gaan geven. Het grootste gedeelte hiervan betreft docenten in het basisonderwijs, waaraan zo'n groot tekort is, dat een groot percentage gepensioneerd (ieder jaar) weer voor de klas staat. Een wat kleiner aantal staat voor het HAVO/VWO; ik ben daar één van. In principe voor een jaar.

Ik werk op het Maria Immaculata Lyceum, de kleinste van de drie HAVO/VWO-scholen op het eiland: zo'n 600 leerlingen en een zeer wisselend bestand aan docenten. Natuurlijk niet bevorderlijk voor de continuïteit binnen de school, maar helaas een moeilijk op te lossen probleem: er zijn gewoon niet genoeg docenten op het eiland en contractanten blijven meestal drie jaar. Soms een jaartje langer. Heel soms wat korter.

De school ligt onder de rook van de Isla: de olieraffinaderij, die ooit door Shell hier neergezet is en die nu geëxploiteerd wordt door de Venezolaanse maatschappij Refineria Isla. Er waait hier altijd een noordoostpassaat, waardoor slechts een bepaald gedeelte van het eiland altijd last heeft van de rook. Die is buitengewoon smerig. Helaas is er op Curaçao geen regelgeving die de vervuiling verbiedt; al jarenlang is bekend dat de levensverwachting in de wijken onder de rook van de Isla beduidend lager ligt dan elders op het eiland. Soms wordt een docent noodgedwongen overgeplaatst naar een andere school vanwege gezondheidsproblemen; soms vertrekt een leerling om dezelfde reden naar een andere school.

Verder maakt men zich hier niet zo druk. Het klimaat is er ook niet naar! Ik geef les op een ochtendschool: de school begint om 7.30 uur en het achtste uur is om 14.00 uur afgelopen. Vrij zwaar, want de meeste lokalen hebben geen airconditioning of *van* en er is slechts een pauze van een half uur. Maar wel 's middags vrij! Veel collega's slapen 's middags een paar uurtjes, als de thuissituatie dat toelaat. De sfeer onder de collega's is erg prettig; de sfeer op school is trouwens helemaal goed.

Waar ik in het begin aan moest wennen, maar waar ik nu wel gesteld op ben geraakt, is het elkaar groeten. Iedere

leerling zegt 'bon dia', of 'goedemorgen', 's ochtends; als ik de brugklas een goede dag wens, wensen ze me dat in koor terug. Dat heb ik in Nederland nog nooit meege maakt!

Maar ook bij het weggaan wordt heel beleefd 'dag jufvrouw' gezegd. Het tekent de prettige manier van omgaan met elkaar. Natuurlijk moeten we niet vergeten dat een bevoorrecht clubje scholieren naar het HAVO/VWO gaat; de meerderheid komt niet zover.

Feit is wel dat het een heel aparte belevens is, op duizenden kilometers van Nederland houden de leerlingen in het HAVO- en VWO -onderwijs zich bezig met sommetjes over strippenkaarten en kinderen die op de fiets naar school gaan (we gebruiken *Moderne Wiskunde* bij mij op school). In Nederland doodnormaal; hier kijk ik er ineens ook een beetje vreemd tegenaan.

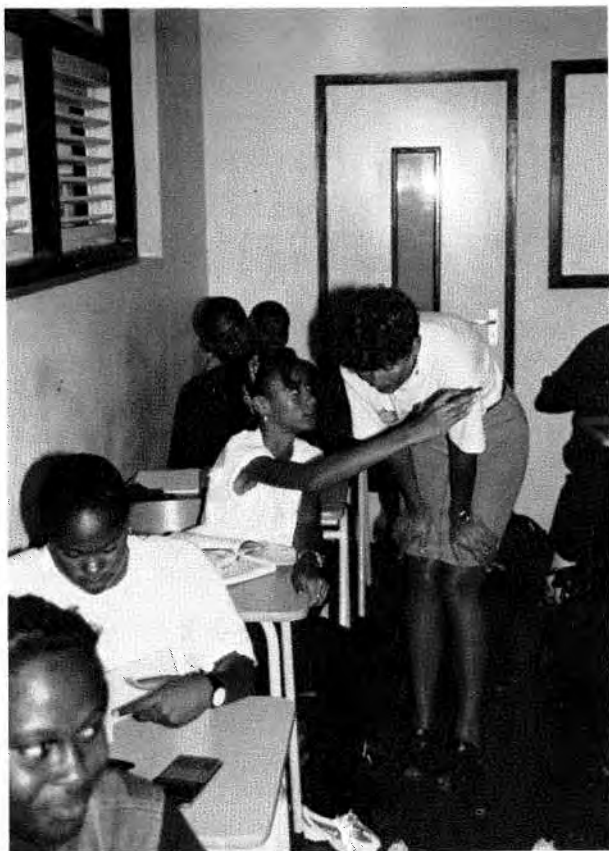
Daarnaast is er natuurlijk nog de discussie over de instructietaal: op de school waar ik werk spreken (bijna) alle kinderen thuis Papiaments. Behalve op school worden ze nergens geconfronteerd met Nederlands! De mogelijkheden zijn er wel, op radio en televisie, maar met alleen Papiaments red je je op het eiland beter dan met alleen Nederlands. Dat is een heel andere situatie dan allochtone kinderen in Nederland.

Het geeft problemen, dat is duidelijk.

Op de Nederlandse Antillen zal in 1998 de basisvorming ingevoerd worden. Dat is dan ook een hot item op dit moment. Er is een apart bureau in het leven geroepen om de basisvorming zo goed mogelijk aangepast aan de Antilliaanse situatie te laten verlopen. Toch leeft het niet werkelijk, binnen de school. Er is een werkgroep die af en toe wat informatie in de postvakjes stopt, maar verder merk je er niets van. Nu moet ik eerlijk zeggen dat het mij persoonlijk niet zo raakt, de basisvorming. Bij wiskunde worden al jaren de laatste edities van *Moderne Wiskunde* gebruikt; W12-16 is ingevoerd. Er wordt misschien nog niet erg veel achter de computer gezeten en in de onderbouw wordt wel veel zelfstandig gewerkt, maar of ervan geleerd wordt ... De leerlingen zijn heel erg voor zichzelf bezig, leren niet van hun fouten en zijn niet gewend om elkaar dingen uit te leggen. Er wordt ook slecht naar el-

kaar geluisterd. Dus wat de didactiek betreft, ligt er nog een braak terrein bij mij op school. Wat de inhoud betreft zijn we met hetzelfde bezig als in Nederland.

Wat mij op dit moment meer boeit, is de voorbereiding op de Tweede Fase. Die bleek nog niet te zijn gestart. Een hele verandering, als je net uit Nederland komt aanwaaien, vol experimentele ideeën! Na een eerste paniecreactie (ojee, we missen hier de aansluiting!) begin ik inmiddels te begrijpen hoe het hier werkt: wil je hier op de hoogte blijven van alle nieuwe ontwikkelingen, dan moet je echt zelf vreselijk veel moeite doen. Dat is anders dan in Nederland! Of je wilt of niet, in Nederland wordt op iedere school je postvakje volgestopt met allerlei mailings over nascholingscursussen, Tweede Fase, afsluiting basisvorming, Profi, studiehuis, enzovoort.

Wiskundeles op het Maria Immaculata Lyceum

Op de school waar ik werk, is het wat dat betreft heerlijk rustig. Een paradijs voor iedere leraar die van gekkigheid niet weet waar hij/zij met al dat oud papier naartoe moet. Als je er niet zelf je best voor doet, word je hier nauwelijks met de ontwikkelingen in het onderwijs geconfronteerd. Er liggen geen vakbladen in de docentenkamer, want de scholen hebben geen geld voor abonnementen. Je zult dus jezelf op de hoogte moeten houden en ook zelf moeten bedenken dat de ontwikkelingen ook betrekking hebben op de situatie hier!

Dan moet je nog mensen (collega's, leiding) ervan zien te overtuigen dat er werkelijk wat moet gebeuren

Kortom: je moet het zelf doen, en als je het niet doet, is er geen man overboord; niemand voelt die druk, want niemand heeft het erover, de kranten staan er niet vol mee en mocht het zover zijn, dan zien we dan wel weer; zijn we te laat, dan kan het CITO vast nog wel een tijdje oude examens voor hier maken

Klink ik negatief?

Ik hoop het niet! Want feit is wel, dat ik slechts één keer over de Wiskunde A-lympiade hoefde te vertellen om docenten op alle drie de scholen van het eiland enthousiast te krijgen! Dat heb ik in Nederland ook wel eens anders meegemaakt.

Ook hier speelt weer dat men niet op de hoogte gebracht wordt vanuit Nederland; men kende de A-lympiade niet, behalve misschien uit artikelen in de *Nieuwe Wiskrant*, maar niet als een wedstrijd waaraan ook door teams uit 5 HAVO en 5 en 6 VWO op Curaçao deelgenomen zou kunnen worden. En waar je in Nederland soms tegen logge, bureaucratisch ingestelde directies van enorme gefuseerde scholengemeenschappen aanloopt, of tegen verzuurde collega's die deelname aan een wedstrijd als de A-lympiade aan alle kanten tegenwerken, heb ik hier te maken met een sectie en een directie die zegt: komaan, we doen direct met heel 5 VWO mee!

Dus het MIL gaat dit jaar met heel 5 VWO deelnemen aan de Wiskunde A-lympiade; op het Radulphus College zullen zes teams meedoen en op het Peter Stuyvesant College vindt op de dag van de voorronde (28 november) het afscheid van de rector plaats, dus het is nog onbekend of, en met hoeveel teams, ze daar mee zullen doen.

Als je graag iets wilt, dan kun je hier heel veel doen, want men staat er zeker voor open.

Het leven, en het lesgeven, is anders dan in Nederland, maar het is zeker de moeite waard om mee te maken.

U hoort nog van mij!

Met een groet uit warm Curaçao,

Dédé de Haan
Kansasweg 7A
Curaçao
Nederlandse Antillen
E-mail: deedee@curinfo.an

Rectificatie

In het artikel 'Algorismi's rekenboekje compleet' van Jan Hogendijk in het vorige nummer van de *Nieuwe Wiskrant* (p. 30) stond het in handschrift afgebeelde getal 318070305149286544030307 helaas op zijn kop.

De juiste weergave van het handschrift is:

718070305149286544030307